

**PROGRAM
USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST
Z TERENU GMINY MIEJSKIEJ MIELEC
NA LATA 2012-2032**

**GMINA MIEJSKA MIELEC
ul. Żeromskiego 26, 39-300 Mielec**

AZBEST

AZBEST to minerał o budowie włóknistej.

Jest odporny na działanie wysokiej i niskiej temperatury, substancje żrące, wytrzymały na rozciąganie i zgniatanie.

Słowo azbest oznacza niezniszczalny.

AZBEST - klasyfikacja

Wyroby azbestowe można klasyfikować w dwóch grupach:

- wyroby „miękkie” zawierające powyżej 20% azbestu, **wyroby bardzo szkodliwe dla zdrowia** np. wyroby tekstylne z azbestu, tektury uszczelkowe (m.in. w sprzęcie AGD), koce gaśnicze;
- wyroby „twarde” zawierające poniżej 20% azbestu, **wyroby stosunkowo mniej szkodliwe dla zdrowia** np. pokrycia dachowe, rury wod-kan, przewody kominowe czy zsypy na śmieci.

**Szkodliwość azbestu nie
wynika z jego składu
chemicznego – przyczyna tkwi
w jego włóknistej strukturze!!**

ZRÓDŁA NARAŻENIA

Włókna azbestu trafiają do organizmu:

- głównie drogą oddechową, z wdychanym powietrzem (cienkie, wydłużone włókna pochłaniane są przez komórki układu odpornościowego, czego efektem jest ich obumieranie);
- przez skórę i układ pokarmowy.

Źródłem narażenia mogą być między innymi:

- zanieczyszczone powietrze, woda do której azbest trafia z gleb zanieczyszczonych azbestem,
- ścieki przemysłowe,
- rury azbestowo-cementowe,
- artykuły żywnościowe.

„CHOROBY AZBESTOWE”

- pylica azbestowa (azbestoza);
- łagodne zmiany opłucne;
- rak płuc – najczęściej występujący nowotwór złośliwy powodowany przez azbest;
- rak oskrzeli, międzybłoniak opłucnej;
- podejrzewa się, że azbest może być również przyczyną takich schorzeń jak nowotwory krtani, żołądka i jelit, trzustki, jajnika, czy chłoniaki.

Niniejszy dokument nawiązuje do:

1. „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 - 2032” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej uchwałą 122/2009 w dniu 14.07.2009 roku zmienionego uchwałą 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2010 roku,
2. „Wojewódzkiego Programu usuwania azbestu na lata 2009 – 2032” przyjętego uchwałą nr IX/129/11 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 maja 2011 roku, w którym to dokumencie podjęto decyzję o realizacji celów, jakim są:
 - *Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,*
 - *Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu,*
 - *Likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko.*

W Wojewódzkim Programie usuwania azbestu na lata 2009-2032 przyjęto następujące kierunki działań:

- *Monitoring prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi azbest szczególnie wśród indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem.*
- *Ewidencja wyrobów zawierających azbest.*
- *Modernizacja i rozbudowa składowisk odpadów azbestowych.*
- *Wspieranie inicjatyw zmierzających do usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest.*

CELE STRATEGICZNE

Strategicznym celem Programu jest realizacja głównego założenia zawartego w dokumencie „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 - 2032” jakim jest -

Usunięcie wyrobów zawierających azbest do 2032 roku.

Celami operacyjnymi niniejszego Programu są:

- A) spowodowanie oczyszczenia obszaru Gminy Miejskiej Mielec z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- B) Spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym horyzoncie czasowym do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- C) stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Kierunkami działań są:

- ◎A.1 Utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest.
- ◎A.2 Oczyszczanie terenów Miasta oraz innych terenów publicznych (problem z ustaleniem własności).
- ◎A.3 Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot, spółdzielni mieszkaniowych i innych przedsiębiorców.
- ◎B.1 Edukacja mieszkańców.
- ◎C.1 Monitoring realizacji Programu.

ZADANIA

Zadania wyznaczone do realizacji zawarte w harmonogramie:

- ◎A.1.1 Inwentaryzacja azbestu i wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych i budynkach komunalnych.
- ◎A1.2 Wprowadzenie do elektronicznej bazy danych posiadanych informacji o lokalizacji wyrobów zawierających azbest.
- ◎A.2.1 Sporządzenie wykazu danych o lokalizacji odpadów zawierających azbest do usunięcia.
- ◎A.3.1 Coroczne opracowywanie Regulaminu dofinansowania działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest dla osób fizycznych.
- ◎A.3.2 Coroczne sporządzanie rejestru wniosków do realizacji.
- ◎A.3.3 Okresowe coroczne usuwanie wyrobów zawierających azbest.
- ◎B.1.1 Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych o przyjętym „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Miejskiej Mielec na lata 2012-2032”.
- ◎B.1.2 Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi oraz sposobach ich usuwania i o obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z posiadaniem wyrobów zawierających azbest.
- ◎C.1.1 Sporządzanie rocznych sprawozdań w zakresie ilości usuniętych wyrobów azbestowych.
- ◎C.1.2 Aktualizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Miejskiej Mielec.

INFORMACJA O ILOŚCI I ROZMIESZCZENIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ MIELEC – ANALIZA WYNIKÓW INWENTARYZACJI

- Na obszarze Województwa Podkarpackiego znajduje się 192.306,55 Mg wyrobów zawierających azbest, z czego zdecydowana większość na budynkach mieszkalnych i gospodarczych.
- Powiat mielecki stanowi 4,9% powierzchni województwa, natomiast ilość wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie powiatu Mieleckiego to około 10,23% (19.680,29 Mg). Obliczenia te wskazują, iż na obszarze powiatu mieleckiego jest wyższy wskaźnik pokrycia azbestowego niż na terenie województwa.
- Dokonując analogicznych obliczeń Gmina Miejska Mielec stanowi 5,3% powierzchni powiatu mieleckiego, na obszarze której znajduje się około 1,5% (308,75 Mg) wyrobów zawierających azbest. Obliczenia wskazują, iż pokrycie azbestowe jest mniejsze na obszarze miasta niż na terenie powiatu mieleckiego.

INFORMACJA O ILOŚCI I ROZMIESZCZENIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ MIELEC – ANALIZA WYNIKÓW INWENTARYZACJI

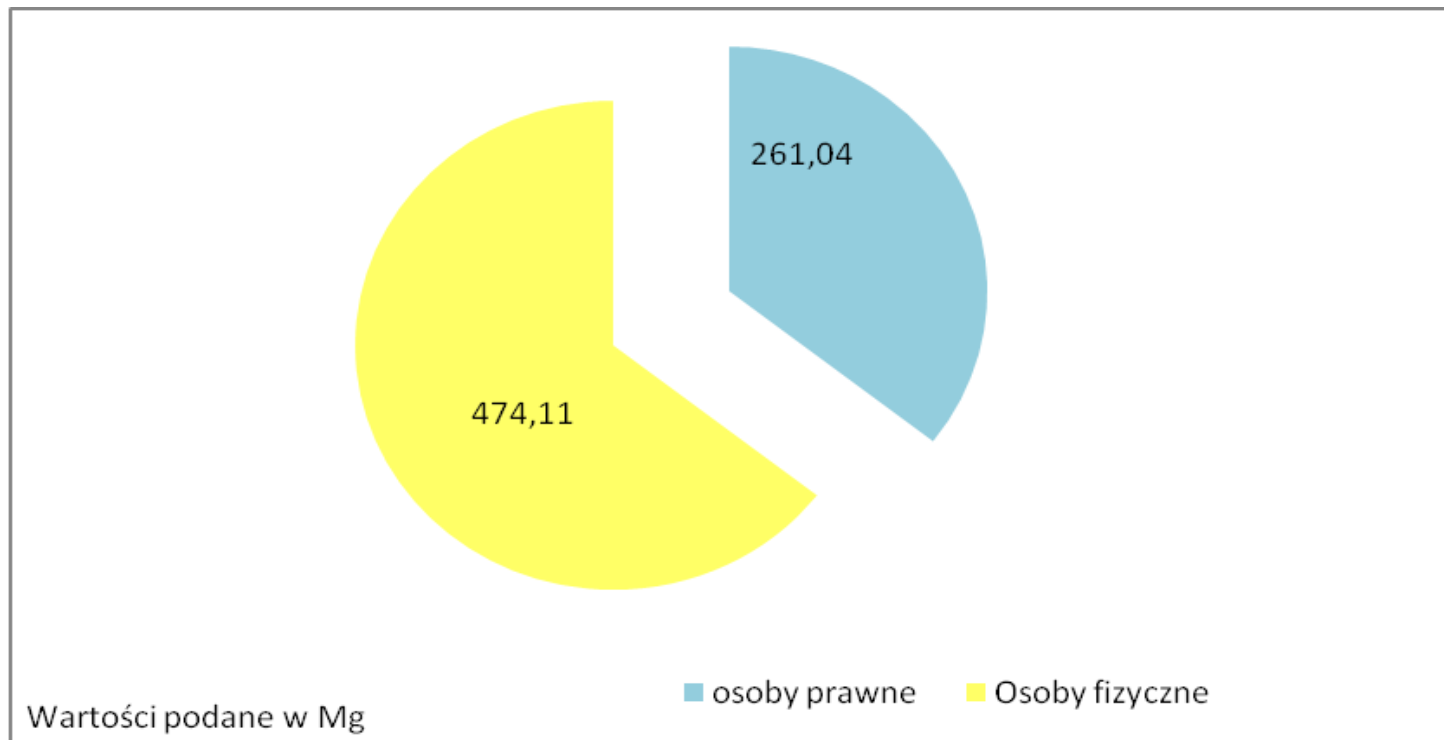
Inwentaryzacja została wykonana w okresie styczeń - marzec 2012 r. w następujący sposób:

- badania w terenie metodą ankiet obejmujące posesje będące własnością osób fizycznych,
- pisemnie do administratorów sieci wodociągowych, Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych, Mieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko – Własnościowej, a także rodzinnych ogrodów działkowych,
- pisemnie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego o udostępnienie informacji o środowisku podmiotów składających coroczne sprawozdanie dotyczące ilości użytkowanych wyrobów zawierających azbest.

WYNIKI INWENTARYZACJI

W na obszarze Gminy Miejskiej Mielec zewidencjonowano:

- 435 obiektów (230 obiektów należących do osób prywatnych i 205 obiektów użytkowanych przez osoby prawne)
- 31 odcinków rur zawierających wyroby azbestowe, na których zlokalizowanych jest 735,15 Mg wyrobów azbestowych, z czego:
 - 261,04 Mg (23.622 m² i 30 mb) wyrobów zawierających azbest u osób fizycznych, co stanowi 35,50%,
 - 474,11 Mg (23583 m² i 5.548 mb) na posesjach będących we władaniu osób prawnych, co stanowi 64,50%.

ILOŚCI AZBESTU NA TERENIE POSESJI NIENALEŻĄCYCH DO OSÓB FIZYCZNYCH

Podmiot	Ilość zinwentaryzowanych obiektów [szt.]	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [Mg]
Mieleckie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Mielcu, ul. Grunwaldzka 3, 39-300 Mielec	10	1.072 mb	42,88
Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o.o. w Mielcu, ul. Wojska Polskiego 3, 39-300 Mielec	5	75 mb 900 m ²	5,67
Polski Związek Działkowców R.O.D "Solidarność" ul. Dąbrowskiego 4, 39-302 Mielec	120	3.700 m ²	40,7
Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa w Mielcu, ul. Żeromskiego 19, 39-300 Mielec	3	1.254,3 m ²	13,79
Mielecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Mielcu, Administracja osiedla Lotników, ul. Pisarka 14, 39-300 Mielec	64	16.829 m ²	185,11
Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. Z o.o. w Mielcu, ul. Biernackiego 1, 39-300 Mielec	3	900 m ²	9,90
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Wolności 44, 39-300 Mielec	31 odcinków rur	4.401 mb	176,04
RAZEM	205 obiektów 31 odcinków rur	23.583,30 m² 5.548 mb	474,11

©Na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest **dopuszczalne jest, aby rury azbestowo-cementowe i elementy wyłączonych z użytkowania instalacji ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych podziemnych zawierających rury azbestowo-cementowe, mogły pozostawać w ziemi bez ograniczeń czasowych.**

ILOŚCI AZBESTU NA TERENIE POSESJI NALEŻĄCYCH DO OSÓB FIZYCZNYCH

Na terenie Gminy Miejskiej Mielec zewidencjonowano:

- 225 posesji należących do osób fizycznych, na których zlokalizowanych jest 230 obiektów;
- łączna powierzchnia wyrobów zawierających azbest - 23.622 m² (tj. 261,04 Mg) z czego 49% na budynkach gospodarczych oraz 30 mb rur.

Na niektórych posesjach zewidencjonowano po kilka obiektów np. budynek gospodarczy i budynek mieszkalny pokryty wyrobami azbestowymi, lub wyroby na budynku mieszkalnym oraz wyroby zawierające azbest zdemontowane z drugiego budynku.

ILOŚCI AZBESTU NA TERENIE POSESJI NALEŻĄCYCH DO OSÓB FIZYCZNYCH

Nazwa i symbol obwodu ewidencyjnego	Ilość posesji [szt.]	Ilość wyrobów zawierających azbest [Mg]
Stare Miasto 181101_1.0001	23	24,948
Osiedle 181101_1.0002	63	60,269
Przemysłowy 181101_1.0003	0	0
Mościska 181101_1.0004	7	10,23
Smoczka 181101_1.0005	47	54,726
Wojśław 181101_1.0006	68	91,014
Rzochów 181101_1.0007	17	19,855
SUMA	225	261,042

Wśród pokryć azbestowych zlokalizowanych na obiektach należących do osób fizycznych najwięcej jest na terenie obwodu ewidencyjnego nr 6 Wojśław – 34,8%, oraz obwodu nr 2 Osiedle i nr 5 Smoczka odpowiednio 23,0% i 20,9%. Najmniej posesji na których zewidencjonowano wyroby azbestowe jest na obszarze obwodu nr 3 Przemysłowy i nr 8 Lasy– ani jednej posesji. Wynika to z ilości budynków położonych na obszarze poszczególnych obwodów.

WYNIKI INWENTARYZACJI

Analizując ilość budynków prywatnych na terenie miasta zawierających powłoki azbestowe wśród osób fizycznych można stwierdzić iż na około 2% budynków prywatnych zewidencjonowano wyroby zawierające azbest.

Z inwentaryzacji osób fizycznych posiadających budynki pokryte wyrobami zawierającymi azbest wynika, iż:

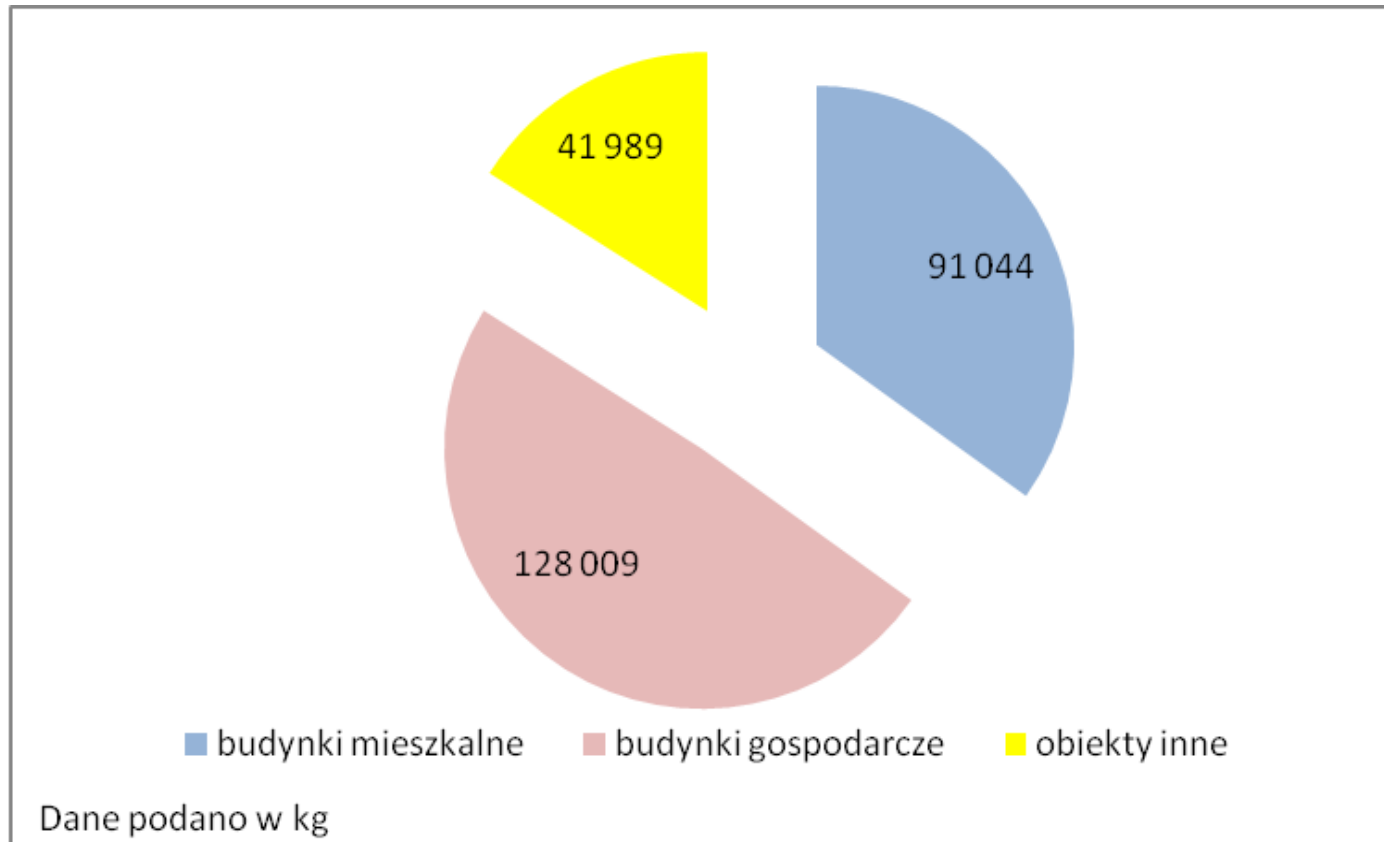
- płyty azbestowe faliste stanowią 88,33% wyrobów azbestowych (202 obiekty, 230,58 Mg, 20.962 m²),
- płyty azbestowe płaskie stanowią 11,20% wyrobów azbestowych (27 obiektów, 29,26 Mg, 2.660 m²),
- rury azbestowo – cementowe zeskładowane na posesji stanowią 0,47% wszystkich wyrobów (1 posesja 1,2 Mg, 30 mb).

Rodzaj wyrobu zawierającego azbest	Ilość obiektów, na których zlokalizowane są wyroby zawierające azbest [szt.]	Powierzchnia materiałów [m ²]	Waga materiałów [Mg]
<i>płyty cementowo – azbestowe faliste</i>	202	20.962	230,58
<i>płyty cementowo – azbestowe płaskie</i>	27	2.660	29,26
<i>Rury azbestowo cementowe</i>	1	30 mb	1,20
RAZEM	230	23.622 m ² + 30 mb	261,042

WYNIKI INWENTARYZACJI

Wyroby azbestowe zewidencjonowane na terenie Gminy Miejskiej Mielec u osób prywatnych zlokalizowane są:

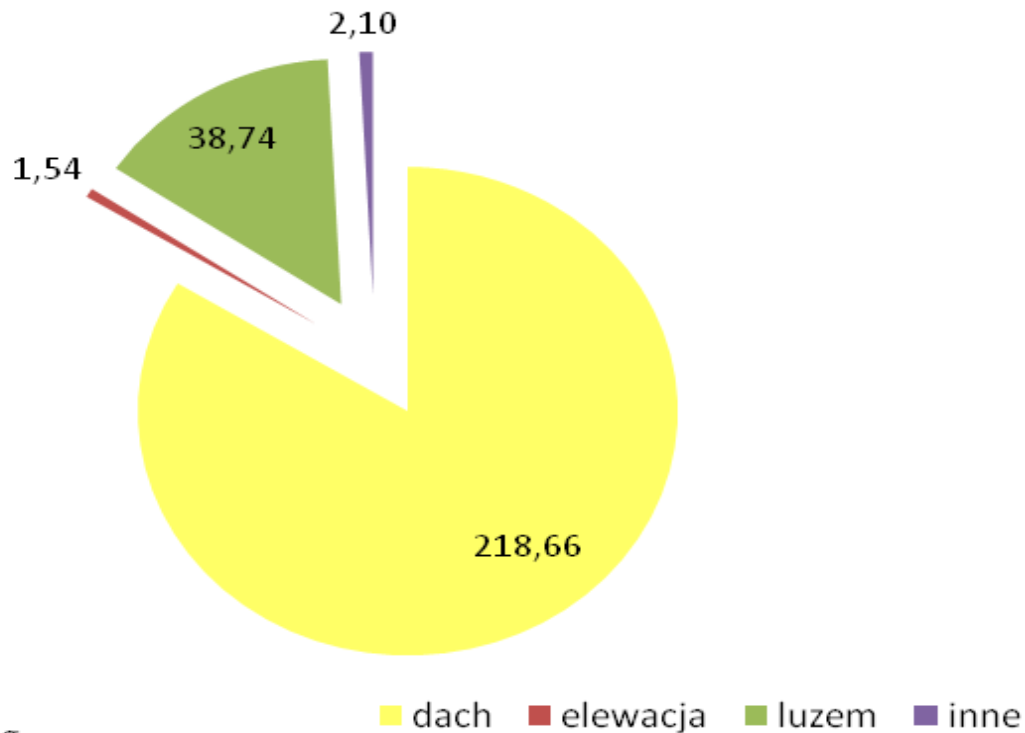
- w 34,87% na budynkach mieszkalnych (66 posesji, 91,04 Mg, 8.276 m²),
- w 49,03% na budynkach gospodarczych (122 posesji, 128,00 Mg, 11.637 m²),
- w 16,08% na innych zabudowaniach takich jak wiaty, altanki, budy dla psa lub wyroby luzem (37 posesji, 41,99 Mg, 3.708 m² oraz 30 mb rur).

WYNIKI INWENTARYZACJI

Analizując pokrycia budynków prywatnych zawierające azbest zewidencjonowane podczas inwentaryzacji w terenie obliczono, iż:

- 83,76% stanowią dachy budynków (191 obiektów, 19.878 m², 218,66 Mg),
- 0,59 % stanowią elewacje budynków (2 obiekty, 140 m², 1,54 Mg),
- 14,84% stanowią wyroby azbestowe luzem (33 posesje, 3.413 m² oraz 30 mb, 38,74Mg),
- 0,8% stanowią pokrycia wiat (4 obiekty, 191 m², 2,10 Mg).

Dane podano w Mg

WYNIKI INWENTARYZACJI - PODSUMOWANIE

Z danych dotyczących wszystkich wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Miejskiej Mielec zestawionych powyżej wynika, iż:

- wszystkich wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Miejskiej Mielec zewidencjonowano 735,15 Mg, z czego:
 - 261,04 u osób fizycznych (35,50 %),
 - 474,11 u osób prawnych (64,50 %),

Udział wyrobów azbestowych zewidencjonowanych na posesjach prywatnych:

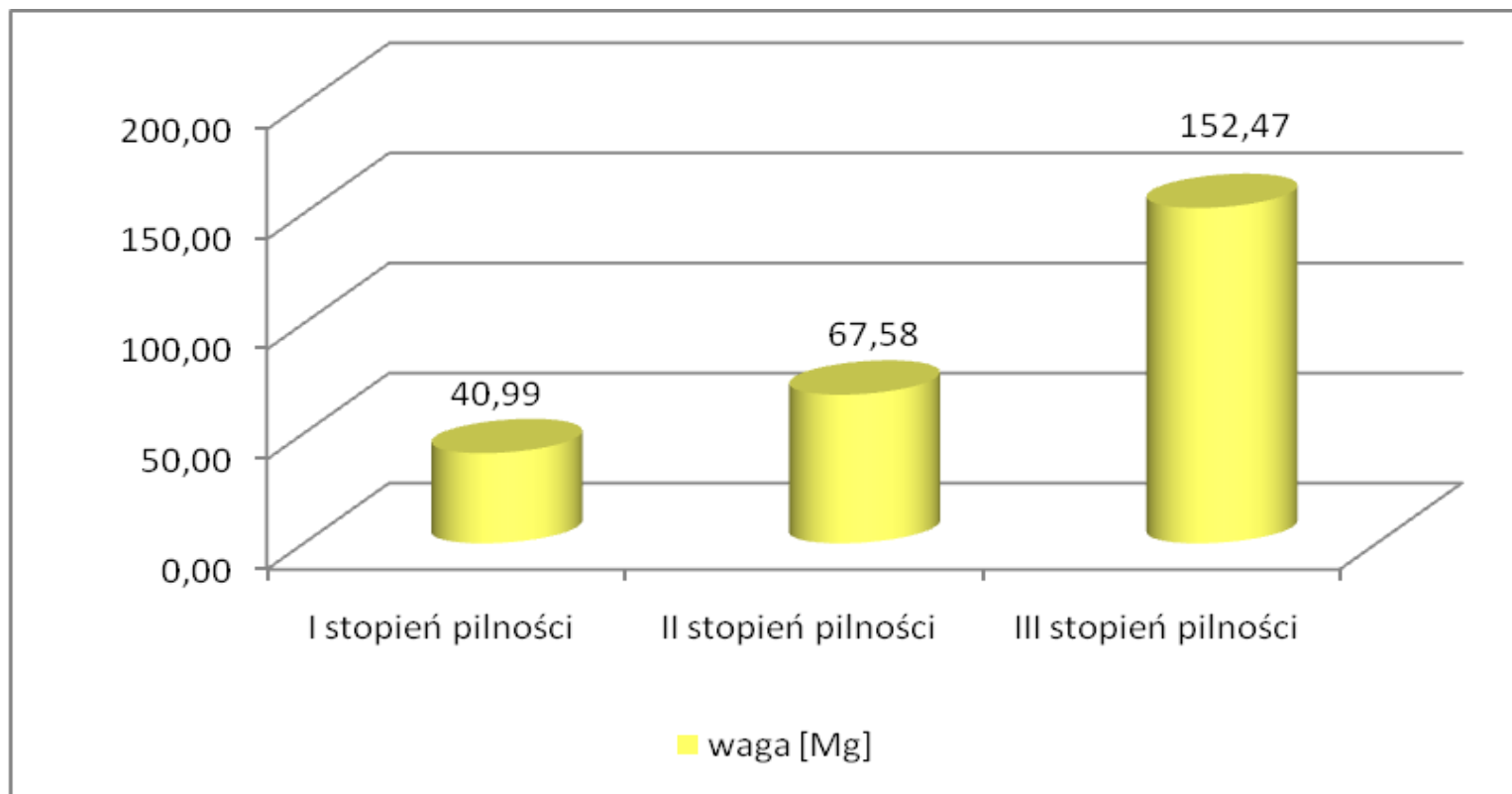
- budynki mieszkalne - 292,81 Mg (39,8%),
- budynki gospodarcze - 178,75 Mg (24,3%),
- Inne budynki i budowle - 263,58 Mg (35,9%),

Analizując rodzaj wyrobów azbestowych stwierdzić można iż porównywalną ilość wyrobów stanowią wyroby płaskie 235,88 Mg (32,1%) oraz wyroby zawierające azbest w formie falistej 273,48 Mg (37,2%), wyroby inne takie jak sznurki i rury to 225,79 Mg (30,7%).

Wyroby zamontowane na dachach stanowią udział 262,40 Mg (35,7%), wyroby zamontowane na elewacjach stanowią (27,5%) 202,36 Mg, natomiast na budynkach i budowlach innych (np. rury w ziemi) zewidencjonowano w ilości 270,38 Mg tj. 36,8%.

OCENA STANU TECHNICZNEGO I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Stan techniczny wyrobów zawierających azbest zabudowanych w posesjach i obiektach gospodarczych będących własnością osób fizycznych oszacowano na podstawie wizji lokalnej i oględzin obiektów. Z oceny tej wynika, że są to w większości wyroby starsze niż 20 lat, w zdecydowanej większości bez powłok zabezpieczających.

OCENA STANU TECHNICZNEGO I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Zestawienie poziomów pilności usuwania wyrobów zawierających azbest na posesjach prywatnych:

- niemal 60% wyrobów należy do **III stopnia pilności** (stan wyrobów zawierających azbest jest w stanie pozwalającym na ich dalsze użytkowanie, niemniej jednak wymagają ponownej kontroli za 5 lat);
- ok 25% wyrobów należy do **II stopnia pilności** (należy dokonać kolejnej oceny stopnia przydatności do dalszego użytkowania za rok, czyli w 2013 roku);
- ok 15% wyrobów zakwalifikowano do **I stopnia pilności** (wyroby też są w złym stanie i niezbędne jest ich natychmiastowe usunięcie!)

Liczba osób fizycznych poddanych inwentaryzacji w 2012 roku, deklarujących usunięcie wyrobów w podziale na lata 2012-2032:

- w 2012 roku - 34 mieszkańców– wyroby o łącznej wadze 52,64 Mg,
- w 2013 roku - 4 mieszkańców– wyroby o łącznej wadze 10,30 Mg,
- w 2014 roku - 24 mieszkańców– wyroby o łącznej wadze 18,14 Mg,
- w 2015 roku - 2 mieszkańców– wyroby o łącznej wadze 1,21 Mg,
- w 2016 roku - 26 mieszkańców– wyroby o łącznej wadze 22,48 Mg,
- w 2020 roku - 1 mieszkaniec– wyroby o łącznej wadze 0,66 Mg,
- w 2025 roku - 1 mieszkaniec – wyroby o łącznej wadze 0,55 Mg,
- w 2032 roku - 133 mieszkańców– wyroby o łącznej wadze 152,49 Mg.

OKREŚLENIE KOSZTÓW REALIZACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH ZWIĄZANYCH Z PROGRAMU

Całkowity koszt usunięcia wszystkich wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miejskiej Mielec – 47.205,30 m² można oszacować na **1.529.451,72 zł brutto** w tym:

- koszt usunięcia wyrobów azbestowych będących własnością osób fizycznych – 23 622 m² można oszacować na **765 352,80 zł brutto**.

- koszt usunięcia wyrobów azbestowych będących własnością innych jednostek – 23.583,30 m² wyrobów można oszacować na **764.089,92 zł brutto**.

Źródła pozyskiwania środków finansowych na usuwanie azbestu

„Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032” przewiduje następujące podstawowe instrumenty dofinansowania **demontażu, transportu i unieszkodliwiania** usuniętych wyrobów zawierających azbest:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013,
- Fundusze Unii Europejskiej,
- Bank Ochrony Środowiska S.A.,
- Linia KfW5,
- Kredyt na zakup i montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska.

W poszczególnych województwach instrumenty finansowe wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych oferowane są przez następujące instytucje:

- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Bank Ochrony Środowiska S.A. (BOS) we współpracy z WFOSiGW,
- Regionalne Programy Operacyjne dla poszczególnych województw.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

